

Johann Sebastian Bach (1685–1750):

Partita No. 1 in B-flat major, BWV 825

1. Prelude	2.17
2. Allemande	3.36
3. Courante	3.09
4. Sarabande	5.35
5. Menuet 1 & 2	2.47
6. Gigue	2.19

From The Well-Tempered Clavier, Book 1

7. Prelude and fugue No. 2 in C minor, BWV 847	3.14
8. Prelude and fugue No. 3 in C-sharp major, BWV 848	4.20
9. Prelude and fugue No. 5 in D major, BWV 850	3.44

Italian Concerto in F major, BWV 971

10. Movement without tempo indication	4.18
11. Andante	5.23
12. Presto	4.04

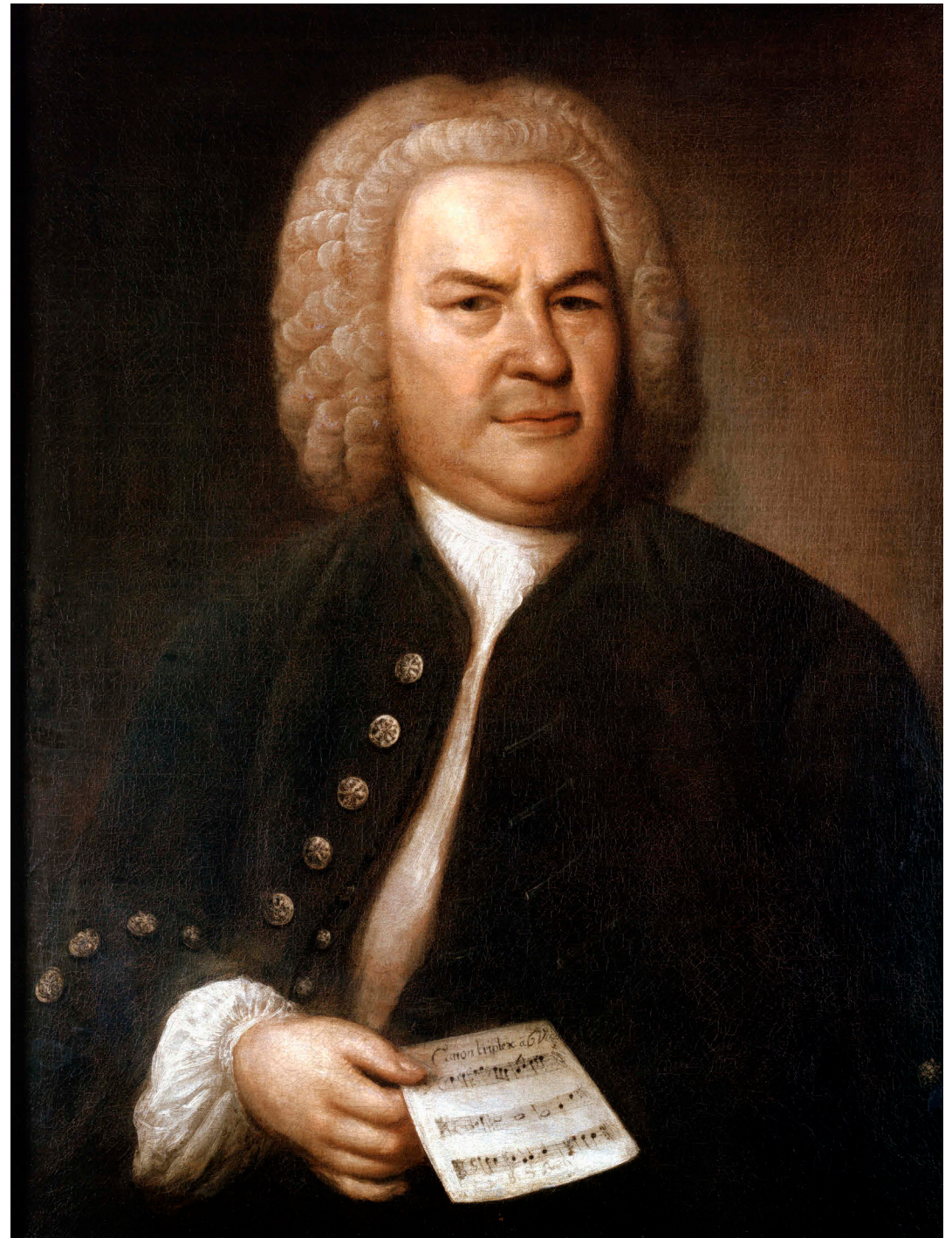
From Organ Toccata in C major, BWV 564

13. Adagio	3.18
------------	------

From Cantata, BWV 147

14. Jesu, Joy of Man's Desiring	3.09
---------------------------------	------

Håvard Svendsrud, accordion

Johann Sebastian Bach
Painting by Elias Gottlob Hausman, 1746

The German composer Johann Sebastian Bach (1685–1750) is one of the greatest artists in the history of music. The album I am now presenting, *Selected Works by Johann Sebastian Bach*, is a follow-up to the album *Bach on Accordion*, which I released in 2018. Most of the works on these two albums have been included in my concert performances on the accordion over many years and are part of my core classical repertoire. I hope listeners will derive the same pleasure from listening to this music as I derived from playing it.

Etterstad, Oslo, 8 June 2023
Håvard Svendsrud

Partita No. 1 in B-flat major (BWV 825)

Partita is a term that has been used throughout musical history to describe different instrumental forms. In Italy in the 17th century the term was particularly used to describe variation cycles, including those by composer Girolamo Frescobaldi (1583–1643). Later in the 17th century, and particularly in Germany, *partita* was first and foremost used to describe instrumental music in multiple movements. In other words, it is a synonym for *suite*. Johann Sebastian Bach's *partitas* for both violin and keyboard instruments are examples of this. From 1725 to 1730 or 1731, Bach wrote six *partitas* for keyboard instruments. These were published individually from 1726, before being published collectively in *Clavier-Übung I* in 1731. These *partitas* were the last *suites* for keyboard instruments that Bach wrote, after his English *suites* (1715) and his French *suites* (1722–1725). The traditional pattern for *suites* with dance movements in the Baroque era was developed by the German composer Johann Jakob Froberger (1616–1667). *Suites* from this age could typically contain the Baroque dances *allemande* (from Germany), *courante* (from France), *sarabande* (from Spain) and *jig* (from England). Bach's *suites* always included some extra movements, like in *Partita No. 1 in B-flat major*, which also includes an opening prelude and *Minuet 1 and 2*.

The Well-Tempered Clavier (BWV 846–893)

This work represented a cornerstone of Bach's production for keyboard instruments. The work consists of two volumes, comprising 24 preludes and fugues in each volume, in which all keys from C major to B minor are systematically described in each book. The title points to a way of tuning keyboard instruments that was new at the time, namely, *tempering*. This involves the scale being divided into 12 equal semitones so that all keys sound equal. The other form of tuning in Bach's age was a tuning system called *meantone temperament*, where instruments would tend to sound out of tune when played in keys with many sharps or flats. This album contains three preludes and fugues from *The Well-Tempered Clavier*, book 1. The manuscript for this book was completed in 1722, while book 2 dates back to the beginning of the 1740s. Bach noted the following in the manuscript to book 1: "For the benefit and use of musical youth desirous of knowledge as well as those who are already advanced in this study". In many ways, *The Well-Tempered Clavier* is like a pedagogical compendium and Bach's composition techniques are extensively demonstrated in the collection. The preludes are very different, while the fugues are subject to a

strict structure as regards the use of imitation technique and counterpoint. The open form of instrumentation described by Bach "for keyboard instruments" has resulted in the works being played on harpsichord, clavichord, organ and the modern piano. Moreover, in more recent times, the preludes and fugues from *The Well-Tempered Clavier* have been extensively used in concert repertoires of accordionists throughout the world.

Italian Concerto in F major (BWV 971)

This three-movement work was originally called *Concerto nach Italienischem Gusto* (Concerto in the Italian taste). The work was published in 1735 and, together with the *Overture in French style*, makes up the *Clavier-Übung II*. The term "concert" in Bach's age was primarily used to describe works featuring a soloist or soloists and orchestra. However, the *Italian Concerto* was written for one harpsichord but with two manuals. Such instruments had dedicated manuals for forte and piano styles of playing. This enabled dynamic contrasts, thereby providing an imitation of a group of soloists and a large ensemble. In connection with this work, Bach stated that it could only be played on a two manual harpsichord. These days, the *Italian Concerto* is known as one of Bach's most popular piano works.

Adagio from Organ Toccata in C major (BWV 564)

Bach wrote the *Organ Toccata in C major* in 1708, during his period in Weimar. His own manuscript bears only the title *Toccata in C major* but these days the work is most known as *Toccata, Adagio and Fugue in C major*. The *adagio* played on this album is characterised by a clear, aria-like melody. Even though this is an organ work, this movement was subsequently adapted for different instruments. The version presented on this album is played on an accordion with a standard bass*. The arrangement was written by the American composer Paul Creston (1906–1985), who wrote it for the American accordion artist Carmen Carrozza (1921–2013).

*Traditionally, the accordion has been expanded with fixed chords in the bass manual. This means that you press a button on the bass manual, which produces a full chord, for example, major, minor or seventh chord. These days, this type of bass manual on an accordion is usually called standard bass (Stradella bass). As well as these chord basses, the standard bass also has an octave of single tones.

Jesu, Joy of Man's Desiring from Cantata (BWV 147)

During his time as Thomaskantor (musical director) at St. Thomas Church in Leipzig (1723–1750), there were periods when Bach wrote a new cantata for every Sunday. A total of around 200 cantatas written by Bach have been preserved, but he probably wrote considerably more. *Jesu, Joy of Man's Desiring*, or *Jesus bleibet meine Freude*, is the 10th movement in this 20-minute-long church cantata *Herz und Mund und Tat und Leben* (BWV 147), which was performed for the first time in Leipzig on 2 July 1723. The movement is one of the most popular classical works. It is also used a lot in popular culture and formal occasions such as Christmas and weddings. The version presented on this album was adapted for accordion by Håvard Svendsrud, based on two piano transcriptions written by Frederic Fiefeld (1878–1956) and Myra Hess (1890–1965).

Håvard Svendsrud (born 1974) is from Modum, Viken in Norway, and currently lives in Oslo. Svendsrud began playing the accordion at the age of six and quickly became part of the large accordion community in Buskerud county. He received an education in music, with an instrumental emphasis, from the *Barratt Due Institute of Music in Oslo* (1993–1998) with Anders Grøthe as accordion teacher.

Since 1998 Svendsrud has been a freelance accordionist and has worked within a broad range of artistic styles, both in classical music and folk music. He stands out as one of the most active accordionists of his generation. In addition to his solo assignments in Norway and abroad, he has also worked as an accompanist, chamber musician, studio musician, and contributor to radio and TV. Svendsrud has also worked as a bandleader, arranger and teacher. He has recorded a number of CDs in various genres.

Svendsrud has completed his own series of concerts at Oslo Concert Hall and Drammen Theatre, and was in 2016, 2020 and 2021 awarded a Government Grant for Artists. Since 2013 Håvard Svendsrud has been very active as a producer for his own record company, Aksent.

Den tyske komponisten Johann Sebastian Bach (1685–1750) er blant de største kunstnere i musikkhistorien. Albumet jeg nå presenterer, *Selected Works by Johann Sebastian Bach*, er en oppfølger til platen *Bach on Accordion*, som jeg ga ut i 2018. De fleste av verkene på disse to albumene har fulgt meg som konsertutøver på trekkspill gjennom mange år, og har blitt en del av mitt klassiske kjernerepertoar. Jeg håper publikum kan få den samme gleden av å lytte til denne musikken, som jeg har hatt av å spille den.

Etterstad i Oslo, 8. juni 2023
Håvard Svendsrud

Partita nr. 1 i B-dur (BWV 825)

Partita er et begrep som gjennom musikkhistorien har blitt brukt som betegnelse på forskjellige instrumentformer. I Italia på 1600-tallet var begrepet spesielt brukt om variasjonssykluser, blant annet hos komponisten Girolamo Frescobaldi (1583–1643). Senere på 1600-tallet, og særlig i Tyskland, ble partita først og fremst brukt om instrumentalmusikk i flere satser. Med andre ord som et synonym til suite. Johann Sebastian Bach sine partitaer, både for fiolin og for tasteinstrumenter, er eksempler på dette. Bach skrev seks partitaer for tasteinstrumenter, i perioden 1725 til 1730 eller 1731. Disse ble utgitt enkeltvis fra 1726, før de i 1731 ble utgitt samlet i Klavierübung I. Disse partitaene var de siste suitene for tasteinstrumenter Bach skrev, etter sine engelske suiter (1715) og franske suiter (1722–1725). Det tradisjonelle mønsteret for suiter med dansesatser i barokken, ble i sin tid utviklet av den tyske komponisten Johann Jakob Froberger (1616–1667). Suitene fra denne tiden kunne typisk inneholde barokkdansene allemande (fra Tyskland), courante (fra Frankrike), sarabande (fra Spania) og gigue (fra England). I Bach sine suiter er det alltid tilføyet noen ekstra satser, slik som i Partita nr. 1 i B-dur, hvor det også er et åpningspreludium og Menuett 1 og 2.

Das Wohltemperierte Klavier (BWV 846–893)

Dette verket utgjør en hjørnestein i Bach sin produksjon for tasteinstrumenter. Verket består av to bind med 24 preludier og fuger i hvert, hvor alle toneartene, fra C-dur til h-moll, systematisk blir gjennomgått i hver bok. Tittelen viser til en måte å stemme klaviaturinstrumenter på som var ny på den tiden, nemlig *temperering*. Det vil si et system der skalaen deles opp i tolv like halvtonetrinn, slik at alle tonearter lyder egalt. Den konkurrerende stemmemåten på Bach sin tid var såkalt mellomtonestemming, der instrumenter fort klang ustemt i tonearter med mange fortegn. Denne plateutgivelsen inneholder tre preludier og fuger fra Das Wohltemperierte Klavier, bok 1. Manuskriptet til denne ble ferdigstilt i 1722, mens bok 2 skriver seg fra begynnelsen av 1740-tallet. På manuskriptet til bok 1 har Bach notert: «Til nytte og bruk hos lærelysten musikalsk ungdom, så vel særskilt tidsfordriv hos de som allerede behersker kunsten». Das Wohltemperierte Klavier er på mange måter som et pedagogisk kompendium å regne, og Bach sine komposisjonsteknikker er omfattende demonstrert i samlingen. Preludiene er svært forskjellige, mens fugene

derimot er underlagt en streng struktur når det gjelder bruk av imitasjonsteknikk og kontrapunkt. Den åpne instrumentasjonen angitt av Bach, «for tasteinstrumenter», har ført til at verkene har blitt spilt på cembalo, klavikord, orgel og det moderne klaveret. I nyere tid har dessuten preludier og fuger fra Das Wohltemperierte Klavier vært et mye benyttet repertoar av konsertutøvere på trekkspill/akkordeon over hele verden.

Italiensk konsert i F-dur (BWV 971)

Dette tresatsige verket het opprinnelig *Concerto nach Italienischem Gusto* (Konsert etter italiensk smak). Verket ble publisert i 1735, og utgjør sammen med Overture i fransk stil, Klavierübung II. Begrepet konsert ble på Bach sin tid først og fremst brukt om verk med solist(er) og orkester. Italiensk konsert er imidlertid skrevet for ett cembalo, men da med to manualer. Slike instrumenter hadde hver sin manual for styrkegradene forte og piano. Dette muliggjorde dermed kontraster i styrke, og kunne på den måten gi en imitasjon av en gruppe solister og et større ensemble. Bach uttalte i forbindelse med verket at det bare kunne spilles ved bruk av cembaloet med to manualer. I dag er Italiensk konsert kjent som et av Bach sine mest populære og spilte klaververker.

Adagio fra Orgel-toccat i C-dur (BWV 564)

Verket *Orgel-toccat i C-dur* skrev Bach i 1708, under sin periode i Weimar. Hans eget manuskript har bare tittelen *Toccat i C-dur*, men verket er i dag mest kjent som *Toccat, adagio og fuge i C-dur*. Adagioen, som spilles på dette albumet, er karakteristisk med en klar arielignende melodi. Selv om dette er et orgelverk, har denne satsen blitt bearbejdet for ulike instrumenter senere. Versjonen som presenteres på dette albumet, spilles på trekkspill med standardbass*. Arrangementet er skrevet av den amerikanske komponisten Paul Creston (1906–1985), som i sin tid laget det til den amerikanske trekkspillkunstneren Carmen Carrozza (1921–2013).

*Tradisjonelt har trekkspillet vært utbredt med ferdigkoblede akkorder i bassmanualen. Det vil si at man ved å trykke ned én knapp på bassmanualen, kan få en fullstendig akkord, for eksempel dur-, moll- og septimakkord. Denne type bassmanual på trekkspill kalles vanligvis standardbass i dag. I tillegg til disse akkordbassene har standardbassen også en oktav med enkelttoner (grunnbasser).

Jesu, Joy of Man's Desiring, fra Kantate (BWV 147)

I sin tid som kantor i Thomaskirken i Leipzig (1723–1750), skrev Bach i perioder en ny kantate til hver eneste søndag. Det er totalt bevart omkring 200 kantater av ham, men sannsynligvis skrev han langt flere. *Jesu, Joy of Man's Desiring* eller *Jesus bleibet meine Freude* er tiende sats i den 20 minutter lange kirkekantaten *Herz und Mund und Tat und Leben* (BWV 147), som ble uroppført i Leipzig, 2. juli 1723. Satsen er blant musikkhistoriens mest spilte klassiske verker. Den er også mye benyttet i forbindelse med populærkultur, og høytidelige anledninger som jul og bryllup. Versjonen på denne utgivelsen er en bearbejelse for trekkspill av Håvard Svendsrud, som bygger på to klavertranskripsjoner skrevet av Frederic Fiffeld (1878–1956) og Myra Hess (1890–1965).

Håvard Svendsrud (f. 1974) kommer fra Modum i Viken og er i dag bosatt i Oslo. Svendsrud begynte å spille trekkspill som seksåring og ble raskt en del av det store trekkspillmiljøet i Buskerud. Han har musikkutdanning med instrumental fordypning fra Barratt Due Musikk-institutt i Oslo (1993–1998) med Anders Grøthe som lærer på trekkspill.

Siden 1998 har Svendsrud vært frilansmusiker med en allsidig kunstnerisk virksomhet, både innen klassisk musikk og folkemusikk. Han har markert seg som en av sin generasjons mest aktive musikere på trekkspill/akkordeon. Ved siden av solistoppgaver i Norge og utlandet er han også å finne som akkompagnatør, kammermusiker, studiomusiker, og medvirkende i radio og fjernsyn. Svendsrud arbeider dessuten også som orkesterleder, arrangør og pedagog.

Svendsrud har spilt inn en rekke CD-plater i forskjellige sjangrer. Han har gjennomført egne konsertserier i Oslo Konserthus og Drammens Teater, og ble i 2016, 2020 og 2021 tildelt Statens Kunstnerstipend. Siden 2013 har Håvard Svendsrud ved siden av den utøvende virksomheten vært svært aktiv som produsent for sitt eget plateselskap, Aksent.

Recorded in Maridalen Church, Oslo, Norway, 4th and 22nd May 2023
Producer and Recording Engineer: Geir Inge Lotsberg
Instrument: Jupiter Bayan
Photo: Ragnhild Elnæs, Kolonihaven.no
Photo location: Fossesholm Herregård, Vestfossen, Norway
Photo, painting of J.S. Bach: Heritage-Images/TopFoto/NTB
Design: Bernt Kulseth, Selbu-trykk
Text: Håvard Svendsrud
Translating: Samtext
Released with financial support from Fund for performing artists and The Audio and Visual Fund.

© & © Aksent 2023

www.aksent.net

